

VALSTS KONTROLE

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. +37123282272; e-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā un dokumenta
numurs teksta failā

*Pēc pievienotā saraksta
nosūtīšanai uz e-adresi*

Par Valsts kontroles sniegtajiem ieteikumiem,
kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu

Valsts kontrole seko valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas gaitai un ar to saistītajiem lēmumiem, ņemot vērā aktuālo situāciju valsts budžeta un fiskālās politikas jomā. Arī šogad esam pārskatījuši revīziju rezultātus un sagatavojuši apkopojumu par Valsts kontroles sniegtajiem un vēl neieviestajiem ieteikumiem vai citiem revīziju konstatējumiem un atziņām, kas varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu, veicinot izdevumu samazinājumu vai ieņēmumu palielināšanu.

Piemēram, joprojām aktuāli ir ieteikumi, ko sniedzām 2019. gadā pabeigtajā revīzijā¹ par to, vai nodokļu atlaides un atvieglojumi sasniedz tiem noteiktos mērķus. Revīzijā konstatēts, ka Latvijā piemēro vairāk nekā 200 dažādus nodokļu atvieglojumus, kā rezultātā valsts budžetā netiek ieskaitīts liels naudas apmērs, kas ir salīdzināms vismaz ar 40 % no ikgadējā valsts budžeta nodokļu ieņēmumiem. 2017. gadā valsts, piemērojot nodokļu atvieglojumus, neieguva vismaz 2,5 mljrd. *euro* nodokļu ieņēmumus. Nodokļu atvieglojumiem, tāpat kā valsts budžeta izdevumiem, ir jābūt pārdomātiem, pamatotiem un vēršoties uz konkrētiem valsts mērķiem un prioritātēm (izglītības, veselības, drošības u. c. budžeta finansētās jomās).

Arī jaunākajā revīzijā² par darba atļauju izsniegšanas sistēmu Latvijā redzam iespējas būtiskam valsts budžeta ieņēmumu palielinājumam. Revīzijā konstatēts: prasība ar Latvijas darba atļauju nodarbinātam ārzemniekam nodrošināt darba samaksu vismaz attiecīgās nozares iepriekšējā gada vidējās bruto darba samaksas apmērā, iespējams, sekmē no citas Eiropas Savienības dalībvalsts norīkota trešās valsts pilsoņa darba izmantošanu. Šiem darbiniekiem prasība par nozares vidējo bruto atlīdzību nav noteikta. Tas stimulē izvēlēties norīkošanu kā administratīvi vai finansiāli izdevīgāku darbaspēka piesaistes modeli. Uz Latviju norīkoto trešo valstu pilsoņu skaits pieaug – 2024. gadā uz Latviju nosūtīti 972, bet 2025. gadā – jau 1863 trešo valstu pilsoņi. Īstermiņa norīkojumu gadījumā Latvijas valsts budžets negūst darbaspēka nodokļu ieņēmumus no šo darbinieku nodarbinātības Latvijā, lai gan darbs veikts Latvijas teritorijā. Tādējādi valsts budžets negūst tādus ieņēmumus, kādus tas varētu saņemt, ja šīs personas būtu nodarbinātas Latvijas darba atļauju sistēmas ietvaros. Revidenti aplēsa, ka 2025. gadā šādu potenciāli neiegūto darbaspēka nodokļu ieņēmumu apmērs ir apmēram 5 milj. *euro*.

¹ Apvienotā (atbilstības/lietderība) revīzija "[Vai nodokļu atlaides un atvieglojumi sasniedz tiem noteiktos mērķus?](#)". Revidējamais laika posms: 01.01.2014.–31.12.2017. Revīzija pabeigta 2019. gadā.

² Lietderības revīzija "[Vai darba atļauju izsniegšanas sistēma Latvijā darbojas efektīvi?](#)". Revidējamais laika posms: 01.01.2023.–31.12.2025. Pilnīga priekšstata iegūšanai informācija apkopota un analizēta arī par laiku ārpus minētā perioda. Lēmums par revīzijas slēgšanu pieņemts 19.08.2026.

Vēstules pielikumā ir apkopota plašāka informācija par 17 Valsts kontroles ieteikumiem vai citiem revīzijas konstatējumiem, kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu vai kādu no sabiedrības grupām. Valsts kontrole labprāt sniegs papildu informāciju par šīs vēstules pielikumā minētajiem ieteikumiem un konstatējumiem. Jautājumu gadījumā sazinieties ar Valsts kontroliera biroja administratori Līgu Alsbergu pa tālruni 23282272 vai e-pastā Liga.Alsberga@lrvk.gov.lv.

Visus pabeigtos revīziju rezultātus publiskojam Valsts kontroles tīmekļvietnes sadaļā “[Noslēgtās revīzijas](#)”. Valsts kontroles Ieteikumu platformu šobrīd pilnveidojam – integrējam jaunu, uz rezultātiem vērstu ieteikumu pārvaldības pieeju. Uzlabojumus plānojam publiskot līdz šā gada oktobra beigām.

Pielikumā: Informācijas apkopojums par 17 Valsts kontroles sniegtajiem un vēl neieviestajiem ieteikumiem vai citiem revīzijas konstatējumiem, kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu, uz 18 lp.

Ar cieņu
valsts kontrolieris

Edgars Korčagins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Līga Kumska 23282276
Liga.Kumska@lrvk.gov.lv

Informācijas apkopojums

par Valsts kontroles sniegtajiem un vēl neieviestajiem ieteikumiem vai citiem revīzijas konstatējumiem, kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu

Revīzijas nosaukums	1. Lietderības revīzija “AS “Latvijas valsts meži” pārraudzības efektivitāte” Ziņojums pieejams šeit .
Ieteikuma būtība un formulējums	AS “Latvijas valsts meži” brīvo finanšu līdzekļu novirzīšana valsts budžetā papildu dividendu veidā. <i>Nodrošināt AS “Latvijas valsts meži” finanšu līdzekļu pārvaldību, lai kapitālsabiedrības rīcībā esošie finanšu līdzekļi nepārsniegtu saimnieciskajai darbībai objektīvi nepieciešamo apjomu, brīvos finanšu līdzekļus savlaicīgi novirzot valsts budžetā papildu dividendu veidā.</i> Termiņš 14.01.2028.
Pamatojums/ secinājums	AS “Latvijas valsts meži” ilgstoši ir uzkrājusi finanšu līdzekļus, kas 2025. gada beigās bija 405,3 milj. <i>euro</i> . Revīzijā konstatēts, ka daļa no šī finanšu līdzekļu uzkrājuma AS “Latvijas valsts meži” darbības nodrošināšanai un gadskārtējai dividendu izmaksai nav nepieciešama. Pēc revidentu aplēsēm kapitālsabiedrības darbības nodrošināšanai un dividendu izmaksai 2025. gada beigās bija nepieciešami aptuveni 275 milj. <i>euro</i> , tādējādi vismaz 130,3 milj. <i>euro</i> ir iespējams novirzīt valsts budžetā papildu dividendu maksājumu veidā (ieskaitot uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendu izmaksu). Pēc revīzijas Zemkopības ministrija kā AS “Latvijas valsts meži” akcionārs nav pieņēmis lēmumu par kapitālsabiedrības iepriekšējos gados nesadalītās peļņas novirzīšanu valsts budžetā papildu dividendu maksājumu veidā. AS “Latvijas valsts meži” iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa joprojām tiek uzkrāta, 30.06.2026. veidojot jau 135,7 milj. <i>euro</i> ¹ . Valsts kontrole norāda, ka Zemkopības ministrijai kā AS “Latvijas valsts meži” akcionāram būtu jāveic proaktīvas darbības, lai šos brīvos līdzekļus varētu ieskaitīt budžetā, piemēram, samazinot kapitālsabiedrības pamatkapitālu vai lemjot par iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas sadali.
Iespējamā ieteikuma ietekme	Ieņēmumu palielinājums vismaz 135 milj. <i>euro</i>
Atbildīgās institūcijas	Zemkopības ministrija un AS “Latvijas valsts meži”
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	AS “Latvijas valsts meži” plānoto peļņas apmēru un nesadalītās peļņas apmēru regulāri pārrunā ar Zemkopības ministriju; atkārtoti iespēja izmaksāt dividendēs daļu no nesadalītās peļņas tiks izvērtēta, apstiprinot 2025. gada pārskatu. Zemkopības ministrija sagatavos risinājumu, definējot AS “Latvijas valsts meži” brīvo finanšu līdzekļu izmantošanas mērķi.

¹ [Akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” darbības pārskats \(nerevidētais\) par 2026. gada 6 mēnešiem](#), 11. lp.

Revīzijas nosaukums	2. Apvienotā (atbilstības / lietderības) revīzija “Vai nodokļu atlaides un atvieglojumi sasniedz tiem noteiktos mērķus?” Ziņojums pieejams šeit .
Ieteikuma būtība un formulējums	Novērst sākotnējās situācijas izvērtējumā identificētās problēmas, lai nodokļu atvieglojumi darbojas pilnvērtīgi. <i>Lai nodrošinātu, ka sākotnējā situācijas izvērtējumā identificētās problēmas tiek novērstas un nodokļu atvieglojumi darbojas pilnvērtīgi un saskaņoti ar pārējo nozarēs pieejamo atbalstu (personai, komersantam vai nozarei piešķirtais valsts atbalsts – dotācijas, tiešmaksājumi, granti, stipendijas u.tml.), Finanšu ministrijai koordinēt spēkā esošo nodokļu atvieglojumu un to efektivitātes izvērtēšanu un konsultēt nozaru ministrijas.</i> Termins: 01.07.2027.
Pamatojums/ secinājums	Revīzijas laikā konstatēts, ka Latvijā tiek piemēroti vairāk nekā 200 dažādu nodokļu atvieglojumu, kā rezultātā valsts budžetā netiek ieskaitīts liels naudas apjoms, kas ir salīdzināms vismaz ar 40 % no ikgadējā valsts budžeta nodokļu ieņēmumiem. Piemēram, 2017. gadā valsts, piemērojot nodokļu atvieglojumus, neieguva vismaz 2,5 mljrd. <i>euro</i> nodokļu ieņēmumus. Nodokļu atvieglojumiem, tāpat kā valsts budžeta izdevumiem, ir jābūt pārdomātiem un vērstiem uz konkrētu valsts mērķu sasniegšanu un prioritāšu īstenošanu (izglītības, veselības, drošības u.c. budžeta finansētās jomās).
Iespējamā ieteikuma ietekme	Ieņēmumu palielinājums, pārskatot nodokļu atvieglojumus, kas ir aptuveni 2,5 mljrd. <i>euro</i> negūtīe ieņēmumi
Atbildīgā institūcija	Finanšu ministrija
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Sākotnēji ar Finanšu ministriju saskaņotas darbības: Nozaru ministrijas, veidojot nozaru politiku, vērtē finansējumu kopumā, kontekstā ar personai, komersantam vai nozarei pārējo piešķirto valsts atbalstu (dotācijas, tiešmaksājumi, granti, stipendijas u.tml.), kā arī regulāri izvērtē nodokļu atvieglojumu sasniedzamos rezultātus. FM koordinē un konsultē nozaru ministrijas par nodokļu atvieglojumu efektivitāti. Saskaņā ar Finanšu ministrijas 14.01.2026. vēstulē Nr. 1.2-9/15-2/93 sniegto informāciju par ieteikuma ieviešanas progresu, 17.06.2025. Ministru kabinetam tika iesniegts informatīvais ziņojums “Spēkā esošo nodokļu atvieglojumu mērķi un sasnieguma rādītāji” (25-TA-587), uz kura pamata: (1) atbildīgajām ministrijām uzdots sagatavot un līdz 16.02.2026. Finanšu ministrijā iesniegt informāciju efektivitātes izvērtējuma veikšanai par spēkā esošajiem nodokļu atvieglojumiem, kuriem mērķis un sasniedzamie rādītāji ir definējami; (2) Finanšu ministrijai līdz 30.12.2026. noteikts iesniegt Ministru kabinetam informatīvo ziņojumu par spēkā esošo nodokļu atvieglojumu efektivitātes izvērtējumu, kurā ietverts mērķu sasniegšanas pakāpes novērtējums spēkā esošajiem nodokļu atvieglojumiem, kā arī atbilstoši ministriju sniegtajai informācijai iekļauts izvērtējums par kopējo pieejamo atbalstu konkrētam mērķim, grupai vai nozarei.

Revīzijas nosaukums	3. Finanšu revīzijas “Par Latvijas Republikas 2020. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem” starpziņojums “Ekonomikas ministrijai piešķirtie līdzekļi ieskaitīšanai akciju sabiedrības “Attīstības finanšu institūcija Altum” (ALTUM) rezerves kapitālā saimnieciskās darbības veicēju atbalstam Covid-19 krīzes seku mazināšanai” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	Publicēt informāciju par Covid-19 laikā ALTUM izsniegtajiem aizdevumiem un garantijām piešķirto līdzekļu atgūšanu, tādējādi plašākam lokam radot iespēju uzzināt par līdzekļu apjomu, ko iespējams atmaksāt valsts budžetā. <i>Lai nodrošinātu caurskatāmu, aktuālu un pilnīgu sabiedrībai pieejamu informāciju par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu atbalsta pasākumiem Covid-19 seku mazināšanai un faktiski pieejamo līdzekļu atlikumu, Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar Altum regulāri nodrošināt savlaicīgu un publiski pieejamu informāciju par atbalsta programmu līdzekļu izlietojumu un faktisko atlikumu.</i> Termiņš 15.01.2024.
Pamatojums/ secinājums	ALTUM no valsts budžeta septiņu atbalsta programmu Covid-19 krīzes seku mazināšanai ir saņēmusi 183,5 milj. <i>euro</i>, kā arī šo programmu īstenošanai tika piesaistīts arī cits finansējums 45 milj. <i>euro</i> apmērā. Sākotnēji Ekonomikas ministrija un ALTUM nesniedza caurskatāmu, aktuālu un pilnīgu informāciju sabiedrībai par Covid-19 seku mazināšanas valsts atbalsta programmu izdevumiem, par šo programmu ietvaros sniegto atbalstu un tā apmēru par konkrētiem saimnieciskās darbības veicējiem, par administratīvajiem izdevumiem, tādējādi nenodrošinot pārlicību par valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitāti un godprātīgu līdzekļu apsaimniekošanu. Tā kā valsts budžeta līdzekļi ALTUM tika piešķirti aizdevumu izsniegšanai un garantijām, sagaidāma to atmaksa un arī komisijas maksas un procentu maksājumu ieņēmumi ALTUM. Regulārs pārskats par tiem dod iespēju redzēt pieejamos publiskos resursus, ko iespējams atmaksāt valsts budžetā.
Iespējamā ieteikuma ietekme	Ieņēmumu palielinājums vismaz 50 milj. <i>euro</i>
Atbildīgās institūcijas	ALTUM
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieviešot šo ieteikumu, ALTUM reizi pusgadā savā tīmekļvietnē publicē informāciju par Covid-19 seku mazināšanas programmu situāciju. Laika gaitā šīs informācijas detalizācijas pakāpe ir mainījusies – mazinājusies. Piemēram, publicējot informāciju par Covid-19 seku mazināšanas atbalsta programmu finansējuma izlietojumu uz 30.06.2024., tika norādīta informācija par katras programmas kopējiem ieņēmumiem (no komisijas maksām, kā arī procentu maksājumiem), izdevumiem (arī pārvaldības izmaksām) un finansējuma atlikumiem, ņemot vērā līdzekļu atmaksas, izdalot valsts budžeta finansējuma izlietojumu. Savukārt jaunākajā ALTUM publiskotajā informācijā (situācija 31.12.2025.) atsevišķi vairs netiek izdalīts valsts budžeta finansējuma izlietojums, bet informācija sniegta kopumā gan par saņemto valsts budžeta finansējumu, gan par ALTUM cita veida piesaistīto finansējumu šo programmu īstenošanai.

	Analizējot ALTUM tīmekļvietnē pieejamo informāciju par <i>Covid-19</i> seku mazināšanas atbalsta programmu finansējumu 31.12.2025., Valsts kontrole secina, ka atbalsta saņēmēju aizdevumu un ieguldījumu fondu programmu atmaksātais valsts budžeta finansējums, kas nav pārdalīts citām programmām, veidoja 41,6 milj. <i>euro</i> un garantiju programmās – 9,3 milj. <i>euro</i>². Daļa aizdevumu vēl nav atmaksāta, līdz ar to arī turpmāk sagaidāmi ieņēmumi ALTUM, ko būt iespējams atmaksāt valsts budžetā. Valsts kontrole norāda, ka atbalsta saņēmēju aizdevumu un ieguldījumu fondu programmu atmaksātais valsts budžeta finansējums un garantiju segumam nevajadzīgais finansējums ir iemaksājams valsts budžetā un novirzāms valsts prioritāšu īstenošanai.
Revīzijas	4. Revīzijas iekšlietu jomā
Priekšlikums	Atlaišanas un atvaļināšanas pabalstu saņēmēju loka sašaurināšana. Valsts kontrole aicina izvērtēt Atlīdzības likumā noteikto regulējumu attiecībā uz atlaišanas un atvaļināšanas pabalstu piešķiršanu amatpersonām, kurām tūlīt pēc atvaļināšanas no dienesta valsts nodrošina ienākumus pensijas veidā.
Pamatojums/ secinājums	Veicot revīzijas iekšlietu jomā, Valsts kontrole ir konstatējusi, ka Atlīdzības likuma 17. pantā noteiktais regulējums ir nepamatots un nenodrošina valsts līdzekļu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, jo paredz atvaļināšanas pabalstu izmaksu amatpersonām, kuras neturpina dienestu sakarā ar likumā noteiktā vecuma vai izdienas vecuma sasniegšanu vai ir atvaļinātas no dienesta neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ. Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm atvaļina un atkarībā no darba stāža izmaksā atvaļināšanās pabalstu līdz četru mēnešu vidējās izpeļņas apmēram, ja amatpersonu atvaļina no dienesta, sasniedzot vismaz 50 gadu vecumu un izdienas stāžu, kas dod tiesības uz izdienas pensiju vai neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ³. No spēkā esošā regulējuma izriet, ka Iekšlietu ministrijas amatpersonas, atvaļinoties no dienesta, saņem atvaļināšanas pabalstu un tūlīt pēc atvaļināšanas saņem arī izdienas pensiju. Valsts kontroles ieskatā atvaļināšanas pabalsta un izdienas pensijas vienlaicīga maksāšana ir nepamatota, jo tas neatbilst atvaļināšanas pabalsta būtībai - nodrošināt ienākumus nodarbinātības zaudējuma gadījumā⁴. Ja amatpersona saņem gan izdienas pensiju, gan atvaļināšanas pabalstu, tas rada divkārtu atbalsta piešķiršanu. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka līdzīga situācija, kad amatpersonām maksā gan atlaišanas (atvaļināšanas) pabalstu, gan pensiju ir minama arī saistībā ar valsts civildienestu⁵. Valsts kontroles vērtējumā attiecībā uz atlaišanas un atvaļināšanas pabalsta izmaksu valsts dienestā esošajām amatpersonām jāņem vērā šī pabalsta jēga un mērķis līdzīgi, kā tas ir darba tiesiskajās attiecībās. Saskaņā ar Atlīdzības likumā⁶ noteikto, tām amatpersonām, kuras

² Apjoms, kādā vēl var piešķirt garantijas (ņemot vērā multiplikatoru).

³ Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 47. panta pirmās daļas 3.un 9. punkts; Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta pirmā daļa.

⁴ Sk. Eiropas Savienības Tiesas 1990. gada 17. maija sprieduma lietā “*Barber v Guardian Royal Exchange Assurance Group*”, C-262/88, ECLI:EU:C:1990:209, 13. punktu; sk. arī Darba likums ar komentāriem. Autoru kolektīvs. Rīga: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, 2020, 331. lpp.

⁵ Valsts civildienesta likuma 41. panta pirmās daļas f) punkts; Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta pirmā daļa.

⁶ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta 1¹. daļa.

	nodarbina saskaņā ar Darba likumu, atlaišanas pabalstu maksā tikai gadījumos, ja darba tiesiskās attiecības izbeidz sakarā institūcijas vai amata likvidāciju, amatpersonu skaita samazināšanu, amatam noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli vai ja tiek atjaunota amatā amatpersona, kura iepriekš veica attiecīgos amata pienākumus⁷. Sakarā ar došanos pensijā atlaišanas pabalstu nemaksā Augstākā tiesa vairākkārt, atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas atziņām, ir norādījusi, ka atlaišanas pabalsta mērķis ir veicināt darbinieka stāvokļa noregulēšanu jaunajos apstākļos, ko izsaucis nodarbinātības zaudējums, un tas veido ienākumu avotu laikā, kad darbinieks ir jauna darba meklējumos⁸. Pabalsts šādā kontekstā tiek uzskatīts par sociālās drošības spilvenu, lai mazinātu ietekmi, ko rada darba zaudējums, un nodrošinātu darbiniekam finansiālu drošību pārejas periodā. Dienesta neturpināšana, kas saistīta ar pensionēšanās vecuma sasniegšanu, ir plānveidīgs un sagaidāms notikums, kuru persona var paredzēt jau laikus. Ņemot vērā atšķirību starp ārkārtas darba zaudējumu un plānveidīgu dienesta pamešanu, nav pamatota nepieciešamība piešķirt atvaļināšanas pabalstu personām, kuras sasniedz dienesta atvaļināšanās vecumu vai vecuma pensijas vecumu.
Iespējamā ieteikuma ietekme	Izmaksu samazinājums vismaz 10 milj. <i>euro</i> Saskaņā ar Valsts kontroles rīcībā esošo informāciju 2024. gadā Iekšlietu ministrijas dienestos un Tieslietu ministrijas Ieslodzījuma vietu pārvaldē kopā izmaksāti atvaļināšanas pabalsti saskaņā ar iepriekšminētajiem atvaļināšanas iemesliem 4,56 milj. <i>euro</i> apmērā⁹. Bet kopumā valsts pārvaldē summa, ko varētu ietaupīt mainot pabalstu piešķiršanas kārtību varētu būt vismaz divas reizes lielāka – vismaz 10 milj. <i>euro</i>.
Atbildīgā institūcija	Iekšlietu ministrija
Revīzijas nosaukums	5. Lietderības revīzija “Vai darba atļauju izsniegšanas sistēma Latvijā darbojas efektīvi?” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	Darba atļauju izsniegšanas prasību maiņa. <i>Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar atbildīgajām ministrijām virzīt izskatīšanai Cilvēkkapitāla attīstības padomes sēdē atbildīgo ministriju sagatavotos izvērtējumus par darba atļauju piešķiršanas nosacījumiem un procedūrām, kas var nepamatoti sarežģīt vai paildzināt nepieciešamā ārvalstu darbaspēka piesaisti, tajā skaitā izvērtēt Nodarbinātības valsts aģentūras atzinuma lietderību, sezonas darbinieku piesaistes noteikumu un procedūru samērīgumu (darba vīzas termiņu, tiesības strādāt pie vairākiem darba devējiem, sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa režīmu u. c.), kā arī prasībām atlīdzības apmēram.</i> Termiņš 31.12.2030.

⁷ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 17. panta pirmā un 1^l. daļa

⁸ Sk. piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. SKC-1683/2014, C30450410, 20. punktu; Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2024. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. C77838522, SKC-129/2024 11.5. punktu.

⁹ Tajā skaitā, Valsts policija 2,54 milj. *euro*, Valsts robežsardze 0,65 milj. *euro*, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests 0,60 milj. *euro*, Iekšējās drošības birojs 0,03 milj. *euro*, Ieslodzījuma vietu pārvalde 0,74 milj. *euro*.

Pamatojums/ secinājums	Prasība par to, ka ar Latvijas darba atļauju nodarbinātam ārzemniekam ir jānodrošina darba samaksa vismaz attiecīgās nozares iepriekšējā gada vidējās bruto darba samaksas apmērā, iespējams, sekmē izmantot no citas Eiropas Savienības dalībvalsts norīkota trešās valsts pilsoņa darbu. Uz šiem darbiniekiem prasība par nozares vidējo bruto atlīdzību nav noteikta. Tas stimulē izvēlēties norīkošanu kā administratīvi vai finansiāli izdevīgāku darbaspēka piesaistes modeli. Dati rāda, ka šāda darbaspēka piesaistes forma kļūst arvien nozīmīgāka. 2024. gadā uz Latviju norīkoto trešo valstu pilsoņu skaits būtiski pieaug – 2024. gadā uz Latviju tika nosūtīti 972, bet 2025. gadā – jau 1 863 trešo valstu pilsoņi. No tiem vairāk nekā 63 % bija nodarbināti būvniecībā. Visbiežāk uz Latviju norīko darbiniekus no Polijas, Bulgārijas un Lietuvas. Būtiski, ka īstermiņa norīkojumu gadījumā Latvijas valsts budžets negūst darbaspēka nodokļu ieņēmumus no šo darbinieku nodarbinātības Latvijā, lai gan darbs veikts Latvijas teritorijā. Tādējādi valsts budžets negūst tādus ieņēmumus, kādus tas varētu saņemt, ja šīs personas būtu nodarbinātas Latvijas darba atļauju sistēmas ietvaros. Revidentu aplēses rāda, ka 2025. gadā šādu potenciāli neiegūto darbaspēka nodokļu ieņēmumu apmērs varētu būt bijis aptuveni 5 milj. <i>euro</i>.
Iespējamā kvantificējamā ietekme	Ieņēmumu palielinājums apmēram 5 milj. <i>euro</i>
Atbildīgā institūcija	Ekonomikas ministrija
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Atbildīgās ministrijas savas kompetences ietvaros, sagatavo un iesniedz Ekonomikas ministrijai izvērtējumu par darba atļauju piešķiršanas nosacījumiem un procedūrām, kas var nepamatoti sarežģīt vai paildzināt nepieciešamā ārvalstu darbaspēka piesaisti. Ekonomikas ministrijai virza izskatīšanai Cilvēkkapitāla attīstības padomes sēdē saņemtos izvērtējumus par darba atļauju piešķiršanas nosacījumiem un procedūrām, kas var nepamatoti sarežģīt vai paildzināt nepieciešamā ārvalstu darbaspēka piesaisti. Atbilstoši Cilvēkkapitāla attīstības sēdē pieņemtajam lēmumam, sagatavoti priekšlikumi nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos.
Revīzijas nosaukums	6. Lietderības revīzija “Vai pieaugušo izglītība sasniedz tai izvirzītos mērķus un atbilst darba tirgus vajadzībām?” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	Iestāžu funkciju pārklāšanās novēršana. <i>Izvērtēt Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības attīstības aģentūras funkcijas pieaugušo mācību plānošanā, organizēšanā, uzraudzībā un novērst to pārklāšanos.</i> Termiņš 01.02.2027.
Pamatojums/ secinājums	Pieaugušo izglītības pārvaldības modelis nav izveidots produktīvi un nav objektīvu šķēršļu, lai pieaugušo mācības nevarētu plānot un organizēt tikai viena iestāde.

	Abu iestāžu īstenotie projekti – gan Nodarbinātības valsts aģentūras, gan Valsts izglītības attīstības aģentūras – ir vērsti uz personu konkurētspējas veicināšanu darba tirgū, un to galvenās mērķgrupas atšķir nodarbinātības fakts, kas, revidentu vērtējumā, nav uzskatāms par būtisku atšķirību, jo tas var mainīties – persona jebkurā brīdī var uzsākt vai pārtraukt darba tiesiskās attiecības. Savukārt mācības bezdarba riskam pakļautajām personām, kas ir viena no būtiskākajām pieaugušo izglītības mērķgrupām un kurā pēc revidentu aplēsēm var tikt ieskaitīts katrs ceturtais Latvijas iedzīvotājs vecumā no 25 līdz 64 gadiem, ir abu iestāžu kompetencē. Būtiski neatšķiras arī abu iestāžu projektu faktiskā īstenošana, t. i., pieaugušo mācību organizēšanā neviena iestāde neveic tādas darbības, kuras objektīvi nevarētu iniciēt, apstiprināt un organizēt otra iestāde. Ja mācības pieaugušajiem nodrošinātu tikai viena iestāde, piemēram, Nodarbinātības valsts aģentūra, kurai likumdevējs jau ir deleģējis darbu ar pieaugušajiem, kuriem bezdarba risks ir iestājies vai tāds tiek prognozēts, saskaņā ar revidentu aplēsēm abu projektu administrēšanas un pakalpojumu izmaksas būtu vismaz par 3,6 milj. <i>euro</i> mazākas. Ar šo finansējumu mācības, kurās tiek iegūta profesionālā kvalifikācija, varētu nodrošināt vismaz 3 tūkst. cilvēku.
Iespējamā kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums vismaz 3 milj. <i>euro</i> .
Atbildīgās institūcijas	Ekonomikas ministrija, Labklājības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ekonomikas ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai un Labklājības ministrijai izvērtēt Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts izglītības attīstības aģentūras funkcijas pieaugušo mācību plānošanā, organizēšanā un uzraudzībā un iespēju tās turpmāk īstenot vienas iestādes atbildībā. Iestāžu funkciju pārskatīšanu (optimizēšanu) paredz Ekonomikas ministrijas 2026. gada pavasarī izstrādātais informatīvā ziņojuma projekts “Par vienotu pārvaldību, nodrošinot pieaugušo izglītības atbalsta pasākumus cilvēkkapitāla attīstībai” (projekta Nr. 26-TA-1094)¹⁰. To laikā no 15.05.2026. līdz 20.05.2026. ir saskaņojušas arī pārējās atbildīgās ministrijas – Labklājības ministrija un Izglītības un zinātnes ministrija, kā arī Latvijas Darba devēju konfederācija. Atbildīgās ministrijas piedāvā nodalīt katras ministrijas kompetences: Ekonomikas ministrija – nosaka darba tirgus vajadzības, Izglītības un zinātnes ministrija – veido mācību piedāvājumu, atlasa izglītības iestādes un nodrošina izglītības programmu kvalitāti, savukārt Labklājības ministrija (Nodarbinātības valsts aģentūra) – strādā ar cilvēkiem neatkarīgi no nodarbinātības statusa (nodarbinātais, bezdarbnieks, bezdarba riskam pakļauta persona) – konsultē, novērtē un virza uz mācībām. 01.09.2026. bija paredzēta informatīvā ziņojuma projekta izskatīšana Ministru kabineta sēdē, kas tika atlikta.

¹⁰ Pieejams Tiesību aktu projektu publiskajā portālā (TAP): https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/84df8fb4-ae14-4859-aced-80933177fdb8

Revīzijas nosaukums	7. Lietderības revīzija “Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi?” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	AS “Rīgas Siltums” iepirktās siltumenerģijas izmaksu samazināšana, integrējot AS “Rīgas Siltums” piederošo SIA “Rīgas BioEnerģija”. <i>AS “Rīgas Siltums” izvērtēt Rīgas BioEnerģija pievienošanu AS “Rīgas Siltums”, ņemot vērā šādas integrācijas ietekmi uz siltumenerģijas ražošanas tirgu Rīgā un ilgtermiņa siltumenerģijas tarifa stabilitāti.</i> Terminš 31.03.2027.
Pamatojums/ secinājums	Ja Rīgas BioEnerģija būtu nevis atsevišķs komersants, bet integrēta AS “Rīgas Siltums”, Rīgas BioEnerģija saražotā siltumenerģija tarifā tiktu iekļauta atbilstoši ražošanas pašizmaksai, ļaujot samazināt AS “Rīgas Siltums” izmaksas par siltumenerģijas iegādi. Saskaņā ar revidentu aplēsēm, integrējot Rīgas BioEnerģija AS “Rīgas Siltums” kapitālsabiedrībā kā struktūrvienību, AS “Rīgas Siltums” ik gadu varētu ietaupīt 3,8 līdz 7,3 milj. <i>euro</i>.
Iespējamā ietekme	Izmaksu samazinājums vismaz 3 milj. <i>euro</i> .
Atbildīgā institūcija	AS “Rīgas Siltums”
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Tiks sagatavots SIA “Rīgas BioEnerģija” integrēšanas AS “Rīgas Siltums” ieguvumu, potenciālo risku, ietekmes uz siltumenerģijas tirgus darbību, ietekmes uz AS “Rīgas Siltums” siltumenerģijas tarifu izvērtējums.
Revīzijas nosaukums	8. Lietderības revīzija “Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi?” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	AS “Latvenergo” koģenerācijas siltuma lietderīga izmantošana – samazināt dienu skaitu, kad ir pieejams koģenerācijas siltums, bet AS “Latvenergo” nepiedalās Rīgas siltumenerģijas tirgū. <i>Ekonomikas ministrijai kā AS “Latvenergo” akcionāram aktīvi iesaistīties Rīgas siltumenerģijas tirgus mehānisma pilnveidošanā un AS “Latvenergo” siltumenerģijas tarifa noteikšanas metodikas grozījumu priekšlikuma sagatavošanā, lai nodrošinātu efektīvu AS “Latvenergo” koģenerācijas siltuma realizāciju par tirgum atbilstošu cenu.</i>

	Termiņš 01.10.2029.
Pamatojums/ secinājums	Ekonomikas ministrija kā 100 % kapitāldaļu īpašnieks AS “Latvenergo”, var aktīvāk iesaistīties tādu pasākumu īstenošanā (tai skaitā – AS “Latvenergo” iekšējās kontroles vides uzlabošanā), kas veicinātu AS “Latvenergo” aktīvāku dalību siltumenerģijas konkursos, ar mērķi palielināt koģenerācijas ražošanas procesā radītā siltuma nodošanu Rīgas siltumapgādes sistēmā.
Iespējamā ieteikuma ietekme	Ieņēmumu palielinājums vismaz 2 milj. <i>euro</i>
Atbildīgā institūcija	Ekonomikas ministrija
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ekonomikas ministrijai kā AS “Latvenergo” un AS “Rīgas Siltums” akcionārs aktīvi iesaistīsies Rīgas siltumenerģijas tirgus mehānisma pilnveidošanā ar mērķi nodrošināt efektīvu koģenerācijas siltuma realizāciju, kā arī sniegs priekšlikumus AS “Latvenergo” siltumenerģijas tarifa noteikšanas metodikas grozījumu sagatavošanā, lai nodrošinātu efektīvu AS “Latvenergo” koģenerācijas siltuma realizāciju par tirgum atbilstošu cenu.
Revīzijas nosaukums	9. Lietderības revīzija “Klimata mērķu sasniegšana transporta nozarē” Ziņojums pieejams šeit .
Ieteikuma būtība un formulējums	Valsts un pašvaldību budžeta ieņēmumu palielinājums, pakāpeniski pārskatot elektroauto īpašniekiem piešķirto atbalstu. <i>Nodrošināt vienotu un paredzamu elektroauto atbalsta politiku.</i> Termiņš 01.06.2027.
Pamatojums/ secinājums	Pēdējos piecos gados elektroauto skaits Latvijā ir pieaudzis 21 reizi. Valsts un pašvaldību atbalsts ir bijis viens no šo pieaugumu veicinošajiem faktoriem. Revīzijā aplēsts, ka pēdējos piecos gados elektroauto iegādes atbalsta programmās ir izlietots aptuveni 31 milj. <i>euro</i> . Vēl citi valsts un pašvaldības atbalsta mehānismi ir izmaksājuši vairāk nekā 6 milj. <i>euro</i> , no kura būtiskākais ir Rīgas pašvaldības piešķirtā bezmaksas stāvvietā bez laika ierobežojuma. Revīzijā secināts, ka valsts atbalsta politika nav skaidri definēta, tai skaitā nav paredzēti nosacījumi un termiņi atbalsta pārskatīšanai un mazināšanai, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem, kas ietvertu tirgus attīstības rādītājus un izmaksu apsvērumus. Citu valstu prakse liecina, ka ar laiku atbalsta pasākumi tiek mazināti, kā arī būtu pārvērtējama valsts atbalsta hibrīdauto iegādei efektivitāte. Revidētajā periodā atbalsta programmas elektroauto iegādei tika administrētas divās valsts kapitālsabiedrībās – SIA “Vides investīciju fonds” un AS “Attīstības finanšu institūcija Altum”. Lai nodrošinātu vienotu atbalsta pasākumu pārvaldību un efektīvu ietekmes izvērtēšanu, būtu lietderīgi nākotnē atbalsta programmas, kas ir pieejamas plašam juridisko un fizisko personu lokam, administrēt vienā institūcijā.

Iespējamā ietekme	Ieņēmumu palielinājums vismaz 1 milj. <i>euro</i>
Atbildīgās institūcijas	Satiksmes ministrija sadarbībā ar Klimata un enerģētikas ministriju
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Satiksmes ministrija sadarbībā ar Klimata un enerģētikas ministriju plāno izstrādāt un apstiprināt vienotu elektroauto atbalsta politikas pārvaldības ietvaru. Plānots izstrādāt elektroauto atbalsta pasākumu pārskatīšanas un/vai mazināšanas kārtību, nosakot pārskatīšanas kritērijus (piemēram, elektroauto īpatsvars kopējā autoparkā, budžeta ietekme, tirgus attīstības rādītāji), periodiskumu, atbildīgos, izmantojamās datu avotus u. c. Izvērtēt esošā atbalsta pamatotību un mērķētību, tai skaitā attiecībā uz ārēji lādējamā hibrīdauto iegādi. Kā arī izvērtēt elektroauto iegādes atbalsta administrēšanas turpmāko modeli, tostarp iespēju atbalsta administrēšanu koncentrēt vienā institūcijā vai kapitālsabiedrībā, ņemot vērā izstrādāto politikas ietvaru šajā jomā.
Revīzijas nosaukums	10. Lietderības revīzija “Klimata mērķu sasniegšana transporta nozarē” Ziņojums pieejams šeit .
Ieteikuma būtība un formulējums	Valsts budžeta dotācijas samazinājums elektroauto uzlādes tīklam. <i>Nodrošināt, ka valsts uzlādes tīkla tarifs ir ekonomiski pamatots un atbilstošs faktiskajām izmaksām.</i> Termiņš 30.12.2027.
Pamatojums/ secinājums	Lai veicinātu elektroauto izmantošanu, 2021. gadā Latvijas teritorijā tika izveidots valsts uzlādes tīkls, kura izveidošanu un uzturēšanu Satiksmes ministrija ir deleģējusi VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” (turpmāk – CSDD). Lai nodrošinātu minētā uzlādes tīkla darbību, valsts 2020.- 2025. gadā segusi CSDD uzlādes pakalpojuma sniegšanas rezultātā radušos 2,37 milj. <i>euro</i> zaudējumus. Revīzijā secināts, ka valsts elektroauto uzlādes tīkls netiek pārvaldīts produktīvi, jo ekspluatācijas pārvaldība, deleģēšanas līguma nosacījumi un tarifu noteikšanas pieeja nav pielāgota faktiskajam tīkla lietojumam un izmaksu struktūrai. Nav nodrošināta sasaiste starp izmaksām, noslodzi un ieņēmumiem, un jebkuras novirzes starp ieņēmumiem un faktiskajām izmaksām tiek segtas no valsts budžeta, radot priekšnoteikumus neefektīvai publisko līdzekļu izmantošanai. Finanšu plānošanas un pašizmaksas aprēķinu nepilnību dēļ valsts budžetam piecu gadu laikā radīts vismaz 722 tūkst. <i>euro</i> finansiālais slogs, kura pamatotību nav iespējams pilnībā novērtēt. To ietekmējušas vairākas nepilnības, tostarp izmaksu attiecināšanas pieeja, kas neļauj noteikt ar uzlādes tīkla uzturēšanu saistīto faktisko izmaksu apmēru, kā arī tas, ka tarifa mainīgajā daļā nav pilnībā iekļauta elektroenerģijas gala cena.
Iespējamā ietekme	Izmaksu samazinājums apmēram 700 tūkst. <i>euro</i>
Atbildīgās institūcijas	Satiksmes ministrija sadarbībā ar CSDD

Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Satiksmes ministrija plāno sagatavot elektroauto uzlādes tīkla attīstības koncepciju un aktualizēt ar CSDD noslēgto deleģēšanas līgumu, pielāgojot to elektroauto uzlādes tīkla ekspluatācijas posmam, vienlaikus precizējot deleģētā uzdevuma saturu, attiecināmo izdevumu struktūru un nodrošināt deleģētā uzdevuma izpildes regulāru uzraudzību. Plānots pārskatīt elektroauto uzlādes pakalpojuma tarifu noteikšanas metodiku, izvērtējot tarifa struktūrā iekļauto izmaksu atbilstību pakalpojuma faktiskajai izmaksu struktūrai un nosakot konkurences neitrālu tarifu uzlādes pakalpojumu tirgū, kā arī lai tarifu noteikšanas metodika nodrošina uzlādes pakalpojuma pašizmaksas segumu.
Revīzijas nosaukums	11. Finanšu revīzija “Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2021.gada pārskata sagatavošanas pareizību” Ziņojums pieejams šeit .
Ieteikuma būtība un formulējums	Novērst finansējuma piešķiršanu pasākumiem pēc to īstenošanas termiņa beigām. <i>Lai nepalielinātu ministrijas budžeta bāzes izdevumus bez pamatojuma, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai¹¹ rast iespēju pasākumiem, kuriem ir noteikts to izpildes termiņš, pieprasīto valsts budžeta finansējumu noteikt kā terminētu finansējumu līdz pasākuma īstenošanas beigām.</i> Termiņš: 01.12.2030.
Pamatojums/ secinājums	Lai arī pasākums Latvijas dabas vērtību nacionālās aizsardzības un apsaimniekošanas programmas 2018–2030 īstenošana ir terminēts programmas darbības laikā (līdz 2030. gadam), Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ¹² finansējumu pasākuma īstenošanai ir pieprasījusi bez termiņa ierobežojuma, tādējādi pēc programmas darbības beigām nepamatoti palielinot ministrijas budžeta bāzes izdevumus par 900 000 <i>euro</i> .
Iespējamā ieteikuma ietekme	Piešķirtā un neizlietotā finansējuma samazinājums ¹³ apmēram 900 tūkst. <i>euro</i>
Atbildīgā institūcija	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ministrija ierosinās pārskatīt izdevumus pasākumiem, kas zaudēs savu aktualitāti, izdevumu pārskatīšanas procesā, novirzot to finansējumu citām ministrijas prioritātēm.

¹¹ Šobrīd Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija.

¹² Šobrīd Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija.

¹³ T.i., atbrīvota fiskālā telpa budžeta plānošanā.

Revīzijas nosaukums	12. Finanšu revīzijas “Par resora “Ministru kabinets” 2023.gada pārskata sagatavošanas pareizību” starpziņojums “Speciālo lidojumu izmantošana Ministru prezidenta komandējumos” Ziņojums pieejams šeit .
Ieteikuma būtība un formulējums	Valsts amatpersonu reprezentācijas izdevumu samazināšana. Lai nodrošinātu ekonomisku valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, Valsts kontrole ir aicinājusi Valsts kanceleju rosināt diskusiju par amatpersonu reprezentācijas izdevumu atlīdzināšanas pamatotību un nepieciešamību.
Pamatojums/ secinājums	Lai arī valsts amatpersonu atlīdzības mehānismā veiktas izmaiņas, ievērojami palielinot augstāko valsts amatpersonu mēnešalgas, vairākām amatpersonām joprojām tiek maksāti reprezentācijas izdevumi, kas līdz ar atlīdzības palielinājumu arī palielinās. Par šiem izdevumiem amatpersonām nav jāatskaitās. Vienlaikus papildus šai kompensācijai amatpersonām tiek atlīdzināti arī ar attaisnojuma dokumentiem pamatotie reprezentācijas izdevumi. Atsakoties no amatpersonām automātiski izmaksātiem reprezentācijas izdevumiem, būtu iespējams ietaupīt valsts budžeta līdzekļus apmēram 350 tūkst. <i>euro</i> gadā.
Iespējamā kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums vismaz 350 tūkst. <i>euro</i>
Atbildīgā institūcija	Valsts kanceleja vēstulē aicināta rosināt diskusiju par atteikšanos no reprezentācijas kompensācijām.
Revīzijas nosaukums	13. Likumības/lietderības revīzija “Vai lauksaimniecības, meža un zivsaimniecības nozares nevalstiskajām organizācijām piešķirtie budžeta līdzekļi ir izmantoti lietderīgi?” Ziņojums pieejams šeit .
Ieteikuma būtība un formulējums	Pārskatīt un samazināt valsts atbalsta finansējumu lauksaimniecības nozares nevalstiskajām organizācijām (turpmāk – NVO). <i>Lai nodrošinātu mērķtiecīgu, vienlīdzīgu un atklātu finansējuma piešķiršanu un izlietojumu, Zemkopības ministrijai pārvērtēt lauksaimniecības nozares nevalstisko organizāciju finansēšanas kārtību, tajā skaitā (1) noteikt vienlīdzīgus un skaidrus finansējuma piešķiršanas kritērijus un darbības izvērtējuma rādītājus, tajā skaitā izvērtēt iespēju noteikt konkrētas atbalstāmās aktivitātes un to finansēšanas kārtību un (2) nodrošināt ikgadēju darbības rezultātu un izlietotā finansējuma izvērtējumu, paredzot arī nevalstiskajām organizācijām iesniegt precīzu informāciju par veiktajiem izdevumiem un to pamatojumu.</i> Termiņš 15.06.2020.

	Valsts kontrole atzina ieteikumu par ieviestu ¹⁴ , bet vienlaicīgi lūdza Zemkopības ministriju nākamajos periodos, pārskatot noteikumus ¹⁵ izvērtēt, vai joprojām ir būtiski, ka Zemkopības ministrija nevalstiskai organizācijai, kas apvieno pārstrādes nozares biedrības vai nodibinājumus un mazos un vidējos ražošanas uzņēmumus pārtikas pārstrādes jomā, piešķir valsts atbalstu 40 tūkst. <i>euro</i> apmērā.
Pamatojums/ secinājums	Revīzijā secināts, ka jāizvērtē biedrības “Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija” kapacitātes papildu stiprināšana no valsts budžeta salīdzinoši lielā apmērā. Šīs NVO biedri ir visi valstī lielākie pārtikas ražošanas/pārstrādes uzņēmumi un tā ar visai lielu varbūtību būtu ieinteresēta ietekmēt biedriem labvēlīgas normatīvo aktu izmaiņas pārtikas nozarē, arī nesaņemot valsts atbalstu federācijas darbības nodrošināšanai. Neraugoties uz Valsts kontroles ierosinājumu pārskatīt biedrībai “Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija” paredzēto valsts atbalstu, Zemkopības ministrija turpmākajos gados pārskatot Ministru kabineta noteikumus par kārtību, kādā piešķir valsts atbalstu lauksaimniecībai¹⁶, atbalsta finansējuma apjomu NVO nav pārskatījusi un ir saglabājusi līdzšinējā apjomā. Piemēram, 2026.gadam NVO, kas apvieno pārtikas pārstrādes nozares NVO un pārtikas pārstrādes uzņēmumus, paredzēts atbalsts 40 tūkst. <i>euro</i> un šāda summa ir piešķirta arī iepriekš. Valsts atbalsta summas 2026. gadam un piešķiršanas kārtība nozares NVO ir norādītas noteikumu “Kārtība, kādā piešķir valsts atbalstu lauksaimniecībai”¹⁷ 4.1. sadaļā. Jāpārskata un jāizvērtē noteiktās valsts atbalsta summas arī citām nozares NVO.
Iespējamā kvantificējamā ietekme	Izmaksu samazinājums vismaz 40 tūkst. <i>euro</i> .
Atbildīgā institūcija	Zemkopības ministrija
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieviešot ieteikumu Zemkopības ministrija ir mainījusi NVO finansēšanas kārtību.
Revīzijas nosaukums	14. Finanšu revīzijas “Par Kultūras ministrijas 2023.gada pārskata sagatavošanas pareizību” starpziņojums “Vai valsts līdzdalība profesionālās teātra un mūzikas mākslas jomā ir pietiekami pamatota?” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	Administratīvo izmaksu samazināšana Kultūras ministrijas kapitālsabiedrībās.

¹⁴ Valsts kontroles 24.07.2020. vēstule Zemkopības ministrijai Nr. 10-2.3.1e/784 Par Valsts kontroles revīzijas ieteikumu ieviešanu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-14/2018.

¹⁵ Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra noteikumi Nr. 1524 “Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai”.

¹⁶ Ministru kabineta 2025. gada 25. februāra noteikumi Nr. 126 “Kārtība, kādā piešķir valsts atbalstu lauksaimniecībai”.

¹⁷ Ministru kabineta 2025. gada 25. februāra noteikumi Nr. 126 “Kārtība, kādā piešķir valsts atbalstu lauksaimniecībai”.

	<i>Kultūras ministrijai vērtēt kapitālsabiedrību, kurās tā ir 100 % kapitāla daļa turētāja, administratīvo resursu kapacitāti un izskatīt to optimizēšanas iespējas.</i> Termiņš 02.01.2026. Ieteikums atzīts par neieviestu, bet Valsts kontrole Kultūras ministrijai atkārtoti norādīja uz nepieciešamību pārskatīt kapitālsabiedrību administratīvos izdevumus, to īpatsvaru kopējos izdevumos, tajā skaitā administrācijas izmaksas, kas teātriem atšķiras pat divas reizes.
Pamatojums/ secinājums	Kultūras ministrijai ir 14 kapitālsabiedrības, vairākas mākslinieciskajā žanrā līdzīgas. Revīzijā konstatēts, ka kapitālsabiedrību administrācijās vairāk nekā pusei jeb 56 % darbinieku bija vismaz viena papildu darbavieta. Valsts kontroles ieskatā kapitālsabiedrību administratīvās kapacitātes iespējas nav izsmeltas. Ministru kabinets 07.07.2026. pieņēma lēmumu reorganizēt VSIA “Valsts Akadēmiskais koris “Latvija”” un VSIA “Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris”, tās apvienojot un līdz 31.12.2026. izveidojot jaunu VSIA “Rīgas filharmoniku”. Valsts kontroles ieskatā būtu nepieciešams turpināt optimizēt Kultūras ministrijas kapitālsabiedrību, kurās tā ir 100 % kapitāla daļa turētāja, administratīvās funkcijas.
Iespējamā ieteikuma ietekme	Iespējams izmaksu samazinājums, optimizējot administratīvās izmaksas.
Atbildīgās institūcijas	Kultūras ministrija sadarbībā ar valsts kapitālsabiedrībām, kurās Kultūras ministrija ir 100 % kapitāla daļa turētāja.
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Kultūras ministrija veiks pārrunas ar kapitālsabiedrību valdes locekļiem, vērtējot kapitālsabiedrību administrācijas darbinieku noslodzi, lai nepieciešamības gadījumā pieņemtu lēmumus par administratīvo resursu kapacitāti un to optimizēšanas iespējām.
Revīzijas	15. Revīzijas labklājības jomā
Priekšlikums	Iestāžu funkciju pārklāšanās novēršana. Konsolidēt četru valsts sociālās aprūpes centru “Rīga”, “Latgale”, “Zemgale” un “Kurzeme” administratīvo funkciju¹⁸. Atsaucoties uz Valsts kontroles sniegto priekšlikumu, Ministru kabinets¹⁹. Labklājības ministrijai uzdeva līdz 01.10.2026. iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā Ministru kabineta rīkojuma projektu par valsts sociālās aprūpes centru administratīvo funkciju pārskatīšanu.

¹⁸ Šis priekšlikums nav definēts kā Valsts kontroles ieteikums, bet izteikts Valsts kancelejai, atsaucoties uz 28.03.2025. vēstuli “Par informācijas sniegšanu birokrātijas mazināšanas rīcības grupai”, kā arī iekļauts Valsts kontroles 2025. gada priekšlikumus budžeta izdevumu samazināšanai.

¹⁹ Ministru kabineta 26.08.2025. sēdes protokollēmuma (prot. Nr. 33, 53. §) 34. punkts.

	Saskaņā ar Labklājības ministrijas sniegto informāciju tā ir lūgusi Ministru kabinetu atzīt šo priekšlikumu par aktualitāti zaudējušu, jo valsts sociālās aprūpes centru funkciju apvienošanu nav iespējams veikt noteiktajā termiņā – līdz 01.10.2026. Turklāt ir nepieciešams pabeigt jau citas uzsāktās aktivitātes – grāmatvedības centralizāciju u. c. <i>Kontroles uzdevuma izbeigšana nenozīmē darba pārtraukšanu pie valsts sociālās aprūpes centru administratīvo funkciju pārskatīšanas – Labklājības ministrija turpinās veikt katra valsts sociālās aprūpes centra administratīvās funkcijas apjoma izvērtēšanu, lai rastu risinājumu šo funkciju optimizācijai</i>²⁰.
Pamatojums/ secinājums	Pašlaik Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā paredzēto valsts finansēto ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu nodrošina četras pēc funkcijām identiskas Labklājības ministrijas padotības iestādes – valsts sociālās aprūpes centri “Rīga”, “Latgale”, “Zemgale” un “Kurzeme”. Tajās, piemēram, 2024. gadā tika nodarbināti 2809 darbinieki, tajā skaitā VSAC “Rīga” – 846 darbinieki, VSAC “Zemgale” – 750 darbinieki, VSAC “Latgale” – 634 darbinieki un VSAC “Kurzeme” – 579 darbinieki. Katrā no iestādēm ir arī atsevišķs administratīvais aparāts: Grāmatvedības vai finanšu nodaļa (līdz ar grāmatvedības centralizāciju Valsts kasē no 2027. gada – tikai finansists). Personāla nodaļa, Administratīvā nodaļa – lietveži, juriskonsulti, iepirkuma speciālisti, datorsistēmu un datortīklu administratori un saimniecības pārziņi, kā arī sabiedrisko attiecību speciālists (VSAC “Rīga” un “Zemgale”). Ne visas iestādes (tajā skaitā to centrālie aparāti) atrodas reģionu/pašvaldību administratīvajos centros, tāpēc tām bieži vien ir grūtības piesaistīt nepieciešamos speciālistus. Piemēram, vairākus gadus VSAC “Zemgale”, kuras centrālais aparāts atrodas Iecavā, bija grūtības piesaistīt gan galveno grāmatvedi, gan grāmatvežus, kas būtiski ietekmēja grāmatvedības funkcijas kvalitatīvu izpildi. Savukārt VSAC “Vidzeme”, kas kā atsevišķa iestāde pastāvēja līdz 2021. gadam un atradās Rūjā, tika reorganizēts, pievienojot to VSAC “Zemgale”, jo nebija iespēja atrast jaunu iestādes vadītāju. Finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību” Valsts kontrole konstatēja arī būtiskas nepilnības piemaksu piešķiršanā divos no četriem valsts sociālās aprūpes centriem, kas bija saistītas ar izpratnes trūkumu par tiesisko regulējumu, proti, divas no četrām iestādēm nebija izpratušas, kādas piemaksas ir attiecināmas uz darbiniekiem – fiziskā darba veicējiem. Valsts kontroles ieskatā, valsts sociālās aprūpes centru administratīvo funkciju (ne tikai grāmatvedību) ir iespējams konsolidēt, iestāžu (to struktūrvienību) pārziņā atstājot tikai pakalpojuma nodrošināšanu, tā samazinot ne tikai administratīvos resursus, bet nodrošinot vienotu un tiesisku iestāžu darbību. Ietaupītos līdzekļus ir iespējams novirzīt paša pakalpojuma nodrošināšanai. Labklājības nozarē vairākas funkcijas jau ir centralizētas, piemēram, Labklājības ministrija trim padotības iestādēm (Valsts darba inspekcijai, Bērnu aizsardzības centram un Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijai) nodrošina gan grāmatvedības, gan personālvadības funkciju, bet Labklājības ministrijas kapitālsabiedrība VSIA “Šampētera nams” nodrošina vienotu nozares nekustamo īpašumu pārvaldību un daļēji centralizētu iepirkumu organizēšanu. No 2027. gada visos valsts sociālās aprūpes centros (tāpat kā pārējās valsts pārvaldes iestādēs) tiks centralizēta grāmatvedības funkcija Valsts kasē. Tomēr pārējās administratīvās funkcijas arvien turpinās nodrošināt katra iestāde atsevišķi.

²⁰ Ministru kabineta sēdes protokollēmuma projekta anotācija (26-TA-1793).

Iespējamā kvantificējamā ietekme	Nav aplēsta. Visu četru valsts sociālās aprūpes centru 2024. gada budžets kopā bija 68 888 801 <i>euro</i>, tajā skaitā VSAC “Rīga” – 20 090 241 <i>euro</i>, VSAC “Zemgale” – 19 346 714 <i>euro</i>, VSAC “Latgale” – 15 052 635 <i>euro</i> un VSAC “Kurzeme” – 14 399 211 <i>euro</i>. Bez speciālas analīzes veikšanas nav iespējams noteikt, cik no tiem ir iestāžu administratīvie izdevumi.
Atbildīgās institūcijas	Labklājības ministrija

Piemēri plānoto nākotnes izdevumu pārskatīšanai

Revīzijas nosaukums	16. Lietderības revīzija “Vai Latvijā izveidotā enerģētikas politikas pārvaldība nodrošina efektīvu lēmumu pieņemšanu enerģētikas nozares attīstībai” Ziņojums pieejams šeit. Lietderības revīzija “Klimata mērķu sasniegšana transporta nozarē” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	Nacionālā klimata un enerģētikas plāna 2021.-2030.gadam (NEKP) pārskatīšana, saglabājot izmaksu efektīvākos pasākumus transporta un enerģētikas jomā ar pierādāmu ietekmi uz NEKP mērķu sasniegšanu, tai skaitā, SEG emisiju samazināšanu. <i>Klimata un enerģētikas ministrijai uzlabot enerģētikas politikas pārvaldības pasākumus. Termiņš 30.12.2030.</i> <i>Nodrošināt, ka NEKP ir ietverti izmaksu pasākumi, efektīvi kuri veicina izvērsto mērķu sasniegšanu. Termiņš 30.12.2030.</i>
Pamatojums/ secinājums	NEKP transporta nozarē paredzēti 35 pasākumi klimata mērķu sasniegšanai līdz 2030. gadam. Revīzijā konstatēts, ka 66 % pasākumu vai to grupu nav aprēķināta ietekme uz SEG emisiju samazināšanu. Tas neļauj pārliecināties, ka NEKP iekļauti tieši tie pasākumi, kas ir lietderīgi un sniedz lielāko piensumu mērķu sasniegšanā. Savukārt pasākumiem ar aprēķinātu ietekmi izmaksu efektivitāte būtiski atšķiras. Pasākumu plānošanas laikā to izmaksu efektivitāte netika vērtēta. Transporta pasākumu īstenošanai aplēstais finansējums ir aptuveni 2,9 mljrd. <i>euro</i>, bet revīzijas laikā finansējuma segums bija identificēts mazāk nekā pusei jeb 41 %. Vienlaikus NEKP nav iekļauti vairāki jau finansēti un īstenoti pasākumi, kas veicina SEG emisiju samazināšanu. Tāpēc NEKP nepieciešams pārskatīt, saglabājot izmaksu efektīvākos pasākumus ar pierādāmu ietekmi uz SEG emisiju samazināšanu un izslēdzot pasākumus bez skaidra piensuma mērķu sasniegšanā. Aktualizējot NEKP, nav novērtēta iepriekš īstenoto pasākumu efektivitāte un mērķu sasniegšanas progress. Pirms rādītājus noteikšanas būtu jāveic saturisks izvērtējums par līdzšinējo pasākumu efektivitāti, ietekmi, rādītāju sasniegšanas pakāpi. Tas ļautu izvērtēt esošās politikas efektivitāti. Nav priekšnoteikumu saturiskai uzraudzības nodrošināšanai. Gan mērķu, gan plānoto pasākumu izpildei pamatā noteikti galējie

	termiņi, vairumā gadījumu – 2030. gads. Līdz ar to starpposma uzraudzības nodrošināšanai trūkst starpposma vērtību, kuras ļautu novērtēt progresu.
Iespējamā ieteikuma ietekme	Izmaksu samazinājums vismaz 1 milj. <i>euro</i>
Atbildīgās institūcijas	Satiksmes ministrija un Klimata un enerģētikas ministrija sadarbībā ar citām nozaru ministrijām
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Klimata un enerģētikas ministrija noteiks prioritāri veicamos pasākumus enerģētikā, kuriem ir vislielākā ietekme uz NEKP noteiktajiem enerģētikas mērķiem, izstrādās enerģētikas politikas ieviešanas uzraudzības sistēmu, tai skaitā, nosakot atbildīgās institūcijas par politikas plānošanas dokumentos, tai skaitā Enerģētikas stratēģijā un NEKP, noteikto pasākumu ieviešanu, starpmērķiem, progresu mērķu sasniegšanā. Lai veicinātu NEKP pasākumu īstenošanai nepieciešamā finansējuma piesaisti, tiks izvērtēta spēkā esošā sistēma par publiskā un privātā finansējuma piesaistīšanu enerģētikas politikas, tai skaitā Enerģētikas stratēģijā iekļautos scenārijos un NEKP noteikto mērķu sasniegšanai un sagatavots priekšlikums par papildu publiskā un privātā finansējuma piesaisti. Atbildīgās institūcijas plāno pārskatīt un aktualizēt NEKP, izvērtējot tajā iekļauto transporta pasākumu ietekmi uz SEG emisiju samazināšanu, izmantotos aprēķinus un vērtējot izmaksu efektivitāti. Pārskatīšanas gaitā paredzēts izvērtēt tādu pasākumu izslēgšanu, kuri nesniedz tiešu vai netiešu pienesumu NEKP mērķu sasniegšanai, kā arī tajā iekļaut citus jau finansētus pasākumus, kas sniedz ietekmi uz mērķu sasniegšanu. Ieteikuma ieviešanas rezultātā plānots samazināt kopējo NEKP aplēsto 2,9 mljrd. <i>euro</i> finansējuma apmēru transporta nozares pasākumu īstenošanai.
Revīzijas nosaukums	17. Revīzijas starpziņojums “Neizmantotās iespējas mājokļu siltināšanā” lietderības revīzijā “Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi?” Ziņojums pieejams šeit.
Ieteikuma būtība un formulējums	Atbalstu daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes projektu īstenošanā mērķēt visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām. <i>Ekonomikas ministrijai, izstrādājot mājokļu energoefektivitātes veicināšanas programmas mehānismu Sociālā klimata fonda ietvaros, paredzēt specifiskus kritērijus zemu ienākumu mājsaimniecību iesaistei energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumos, veicinot mērķēta atbalsta sniegšanu visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām.</i> Termiņš 02.01.2031.
Pamatojums/ secinājums	Energoefektivitātes pasākumu izmaksas rada slodzi mājsaimniecību budžetam, īpaši mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem. Sociālā Klimata fonda līdzekļu izmantošana atbalstam ikvienā zemas energoefektivitātes klases mājā pie ierobežota fonda budžeta, augsta pieprasījuma pēc publiskā atbalsta un augstajām būvniecības izmaksām rada nepieciešamību mērķēt atbalstu primāri visneaizsargātākajām mājsaimniecībām.

	Nesniedzot mērķētu atbalstu energoefektivitātes pasākumu īstenošanai, pašvaldībām radīsies papildu izdevumi sociālas palīdzības sniegšanai, lai kompensētu siltumenerģijas izmaksas zemu ienākumu mājsaimniecībām.
Iespējamā ieteikuma ietekme	Izveidots mērķēts atbalsta mehānisms sociāli mazaizsargātām mājsaimniecībām.
Atbildīgās institūcijas	Ekonomikas ministrija
Revidējamās vienības plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Izveidots mērķēts atbalsta mehānisms sociāli mazaizsargātām mājsaimniecībām.